

Κείμενο Ανάλυσης

No9

12 Μαΐου 2014

Ισραήλ - Παλαιστινιακή Αρχή - Χαμάς : Μετά την αποτυχία των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων

Γαβριήλ Χαρίτος*

Με την κατάρρευση των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστινιακής Αρχής και με τη συμφωνία επαναπροσέγγισης Φατάχ-Χαμάς της 23ης Απριλίου 2014, μεταβλήθηκαν κατά τρόπο ουσιαστικό οι ισορροπίες στη διένεξη Ισραηλινών και Παλαιστινίων. Η παλαιστινιακή πολιτική πραγματικότητα καλείται να επιλέξει στρατηγική ως προς το Ισραήλ και τη διαμεσολαβητική ισχύ των ΗΠΑ. Καλείται επίσης να επιλέξει τον τρόπο με τον οποίον θα διαχειρισθεί τον 7ετή πολιτικό δίχασμό που μεσολάβησε. Παράλληλα, η ισραηλινή πλευρά προσπαθεί να σφυγμομετρήσει τις πολιτικές τάσεις που θα επικρατήσουν στη Ραμάλα και στη Γάζα μετά τη συμφωνία της παλαιστινιακής επαναπροσέγγισης, ενώ όλα εξαρτώνται από το εάν και κατά πόσον θα τεθούν οι προϋποθέσεις εκείνες που θα καταστήσουν εφικτή τη συνέχεια της ειρηνευτικής διαδικασίας.

* Υποψήφιος διδάκτωρ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Η έντονη απαισιοδοξία των πολιτικών αναλυτών, των διεθνών ΜΜΕ, της ισραηλινής και της παλαιστινιακής κοινής γνώμης, επιβεβαιώθηκε πανηγυρικά με την οριστική διακοπή των συνομιλιών στις 24 Απριλίου 2012 λίγα μόλις εικοσιτετράωρα προτού εκπνεύσει το χρονοδιάγραμμα που είχε ορίσει η αμερικανική διπλωματία.

Η 29η Απριλίου 2014 επρόκειτο να είναι η ημερομηνία κατά την οποία Ισραήλ και Παλαιστινιακή Αρχή θα κατέληγαν σε όλα τα ζητήματα που θα είχαν τεθεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Κανείς δεν εξεπλάγη από το γεγονός ότι η ημερομηνία αυτή τελικά πέρασε άπρακτη. Η έντονη απαισιοδοξία των πολιτικών αναλυτών, των διεθνών ΜΜΕ, της ισραηλινής και της παλαιστινιακής κοινής γνώμης, επιβεβαιώθηκε πανηγυρικά με την οριστική διακοπή των συνομιλιών στις 24 Απριλίου 2012 λίγα μόλις εικοσιτετράωρα προτού εκπνεύσει το χρονοδιάγραμμα που είχε ορίσει η αμερικανική διπλωματία.

Απολογισμός των συνομιλιών και το χρονικό έως τη διακοπή τους

Επιχειρώντας έναν σύντομο απολογισμό των συνομιλιών που άρχισαν στις 29 Ιουλίου 2013, συνοψίζονται τα εξής: Το Ισραήλ υιοθέτησε σημαντικές νομοθετικές αλλαγές¹ ενόψει της έγκρισης ενός τελικού σχεδίου λύσης επί του εδαφικού –προλαβαίνοντας έτσι τυχόν επικρίσεις όσων θα ήταν πρόθυμοι να κατηγορήσουν την ισραηλινή κυβέρνηση για αδιαλλαξία. Από την έναρξη των ειρηνευτικών συνομιλιών έως και τον τερματισμό τους, η ισραηλινή κυβέρνηση απελευθέρωσε 78 από τους συνολικά 104 παλαιστινίους κρατούμενους που είχαν συμφωνηθεί, όπως όριζε το αμερικανικό χρονοδιάγραμμα², ενώ σε εσωτερικό πολιτικό επίπεδο περιορίστηκαν οι μη εποικοδομητικές φωνές που προέρχονταν από την ενδοκυβερνητική δεξιά αντιπολίτευση του Ναφτάλι Μπένετ και στελεχών του κόμματος Λικούντ του Πρωθυπουργού Νετανιάχου. Παράλληλα ενδυναμώθηκαν οι ψυχραιμες απόψεις της επικεφαλής της διαπραγματευτικής ομάδας και Υπουργού Δικαιοσύνης Τσίπι Λίβνι και του Υπουργού Οικονομικών Γιαΐρ Λατίντ.

Από την άλλη, το Ισραήλ προώθησε στην ατζέντα των κύριων θεμάτων προς συζήτηση το αίτημά του να αναγνωρισθεί ως "εβραϊκό κράτος" εκ μέρους της Παλαιστινιακής πλευράς. Παρά το ότι αυτό το ζήτημα δεν θεωρείτο πρωτεύουσας σημασίας από τον Αμερικανό Υπουργό Εξωτερικών³, το Ισραήλ επεδίωκε⁴ να λάβει σαφή δέσμευση εκ μέρους της Παλαιστινιακής Αρχής ότι το αίτημα της επιστροφής των απανταχού Παλαιστινίων προσφύγων σε εδάφη υπό ισραηλινή κρατική κυριαρχία 'κλείνει' άπαξ δια παντός. Το κύριο επιχείρημα των Ισραηλινών βασιζόταν στο ότι εάν δεν κατοχυρωθεί ο αμιγής εβραϊκός χαρακτήρας του Ισραηλινού κράτους, τότε υπάρχει ο κίνδυνος να εγκατασταθεί στο Ισραήλ μεγάλος αριθμός Παλαιστινίων που ζουν επί δεκαετίες στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα να μεταβληθεί δραματικά η δημο-

γραφική ισορροπία. Κατά τον συλλογισμό αυτό, με την πάροδο του χρόνου το Ισραήλ στην ουσία θα μετατραπεί σε ακόμα ένα αραβικό κράτος με ισχνή εβραϊκή μειοψηφία.

Η Παλαιστινιακή Αρχή από τη δική της πλευρά, απέδειξε για ακόμα μια φορά πόσο ανίσχυρη είναι σε μία απ' ευθείας διαπραγμάτευση με την Ισραηλινή πλευρά. Η Ραμάλα πέτυχε την απελευθέρωση ενός σημαντικού αριθμού κρατουμένων και η παλαιστινιακή κοινή γνώμη πανηγύρισε γι' αυτό. Ωστόσο ήταν κατανοητό τοις πάσι ότι αυτή η επιτυχία δεν θα συνέβαινε χωρίς την αμερικανική πίεση και την αντίστοιχη ισραηλινή συγκατάβαση. Είναι γεγονός ότι ο Μαχμούντ Αμπάς ενισχύθηκε πολιτικά από τις τελικές εκτιμήσεις που εξέφρασε ο Τζων Κέρι, ο οποίος εν τέλει επέρριψε περισσότερες ευθύνες στην Ισραηλινή πλευρά για την διακοπή των συνομιλιών⁵.

Ωστόσο, η επίμονη άρνηση της Παλαιστινιακής Αρχής να αναγνωρίσει το Ισραήλ ως "εβραϊκό κράτος"⁶, έδωσε το περιθώριο στους Ισραηλινούς να εκδηλώσουν έντονες επιφυλάξεις. Σε αντίθετη περίπτωση όμως, εάν ο Πρόεδρος Αμπάς θα αναγνώριζε το Ισραήλ ως "εβραϊκό κράτος", τότε η Παλαιστινιακή Αρχή:

1) Θα έχανε εκ των προτέρων ένα πολύ ισχυρό μέσο διαπραγμάτευσης : Την επιστροφή των παλαιστινίων προσφύγων – ζήτημα το οποίο εκτιμάται πως θα χρησιμοποιηθεί ως "τελευταίο διαπραγματευτικό χαρτί" για να επιτευχθούν σημαντικοί παλαιστινιακοί στόχοι (Ιερουσαλήμ, αποχώρηση εβραίων εποίκων, καθορισμός συνόρων στις γραμμές του 1967)

2) Θα αναλάμβανε τεράστιο πολιτικό κόστος, κατηγορούμενος από τους αντιπολιτευτικούς κύκλους εντός και εκτός Δυτικής Όχθης για εθνική μειοδοσία, τη στιγμή μάλιστα που ακόμα ούτε τα σύνορα του παλαιστινιακού κράτους, ούτε το ζήτημα της Ιερουσαλήμ δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικής διαπραγμάτευσης

3) Θα ετίθετο ζήτημα κατά πόσον η Παλαιστινιακή Αρχή υπό την παρούσα ηγεσία της νομιμοποιείται δημοκρατικά να διαπραγματεύεται όχι μόνο επ' ονόματι των πολιτών της στη Δυτική Όχθη ή των Παλαιστινίων που ζουν στη Γάζα υπό την διοίκηση της Χαμάς, αλλά και επ' ονόματι της παλαιστινιακής διασποράς.

Οι δηλώσεις του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών Τζων Κέρι στις 8 Απριλίου 2014 ενώπιον της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων του Αμερικανικού Κογκρέσου, με τις οποίες επέρριπτε ευθύνες στο Ισραήλ για το διαπραγματευτικό αδιέξοδο, πυροδότησαν πόλεμο ανακοινώσεων ένθεν κακείθεν που σκοπό είχαν να προετοιμάσουν το κλίμα για την οριστική διακοπή των συνομιλιών. Όσο πλησίαζε η καταληκτική ημερομηνία της 29ης Απριλίου, Ισραηλινοί και Παλαιστίνιοι έδειχναν ότι επιζητούσαν αμοιβαία μία αξιοπρεπή έξοδο από τις συνομιλίες, επιχειρώντας να επιρρίψουν ευθύνες οι μεν στους δε.

Έτσι, με δεδομένη την επιμονή των Παλαιστινίων να ανα-

...η επίμονη άρνηση της Παλαιστινιακής Αρχής να αναγνωρίσει το Ισραήλ ως "εβραϊκό κράτος", έδωσε το περιθώριο στους Ισραηλινούς να εκδηλώσουν έντονες επιφυλάξεις.

γνωρίσουν τον "εβραϊκό χαρακτήρα" του Ισραήλ, στις 30.04.2014 η κυβέρνηση Νετανιάχου αρνήθηκε να απελευθερώσει τους τελευταίους 26 παλαιστίνιους κρατούμενους. Απαντώντας στην ισραηλινή άρνηση, η Παλαιστινιακή Αρχή στις 02.04.2014 δήλωσε ότι θα υποβάλει αιτήματα προσχώρησης σε 15 συνθήκες, φορείς και οργανισμούς του ΟΗΕ⁷. Στις 03.04.2014 και παρά τις αμερικανικές πιέσεις, η ισραηλινή πλευρά δήλωσε ότι επιφυλάσσεται για το εάν θα συνεχίσει να συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις κατόπιν των διπλωματικών κινήσεων των Παλαιστίνιων και σκλήρυνε τη στάση της ανακοινώνοντας ότι προτίθεται να προκηρύξει διαγωνισμό για την ανέγερση εβραϊκών οικισμών στη Δυτική Όχθη και συγκεκριμένα στην εποικιστική ζώνη Gush Etzion. Ο κύβος ερρίφθη στις 23 Απριλίου 2014, όταν επετεύχθη η συμφωνία επαναπροσέγγισης μεταξύ Χαμάς και Φατάχ, γεγονός το οποίο σήμανε και την οριστική κατάρρευση της διαπραγματευτικής διαδικασίας.

Ο αρνητικός απόηχος της συμφωνίας Φατάχ-Χαμάς ενίσχυσε στο Ισραήλ τις πολιτικές φωνές που εξ αρχής ήταν αρνητικές σε οιαδήποτε παραχώρηση. Στις 24 Απριλίου 2014, την επομένη της σύναψης της συμφωνίας επαναπροσέγγισης Φατάχ-Χαμάς, ο Υπουργός Εξωτερικών Αβίγκντορ Λίμπερμαν επανέφερε παλαιότερη πρότασή του περί μονομερούς ισραηλινής απόσυρσης από περιοχές με συμπαγή αραβικό πληθυσμό στις βορειότερες περιοχές της χώρας, προτείνοντας στην ουσία μια εκ νέου εφαρμογή της πολιτικής Αριέλ Σαρόν στη Γάζα, με κύριο σκοπό τη δραστική ποσοστιαία μείωση του αραβικού πληθυσμού που ζει εντός του Ισραήλ⁸. Αντίστοιχα, ο Υπουργός Ναφτάλι Μπένετ του κόμματος της εθνικιστικής δεξιάς "Εβραϊκή Εστία", παρασύροντας και άλλα στελέχη του κόμματος Λικούντ του Πρωθυπουργού Νετανιάχου⁹, επανέφερε την προεκλογική του πρόταση περί πλήρους προσάρτησης των περιοχών C και σημαντικών τμημάτων της περιοχής B της Δυτικής Όχθης, αφήνοντας την Παλαιστινιακή Αρχή να ασκεί κυριαρχία μόνο επί των κύριων παλαιστινιακών πόλεων της Δυτικής Όχθης στην περιοχή A.¹⁰ Δεν έλειψαν όμως και οι ψυχραιμότερες εκτιμήσεις της Τσίπι Λίβνι και του Υπουργού Οικονομικών Γιαΐρ Λαπίντ του κόμματος Yesh Atid, εκφράζοντας έτσι την αντίθεσή τους στην εθνικιστική πτέρυγα της κυβέρνησης.¹¹

Αφού πλέον είχε ανακοινωθεί ότι οι διαπραγματεύσεις είχαν διακοπεί οριστικά¹², διέρρευσαν πληροφορίες στον ισραηλινό Τύπο ότι ο Πρωθυπουργός Νετανιάχου ήταν έτοιμος να δώσει το πράσινο φως στην Παλαιστινιακή Αρχή να προβεί σε ευρείες οικοδομικές εργασίες σε περιοχές που βρίσκονταν υπό Ισραηλινό έλεγχο εντός των περιοχών B και C της Δυτικής Όχθης, με αντάλλαγμα τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων, πλην όμως οι προτάσεις του φέρονταν να

... επανέφερε την προεκλογική του πρόταση περί πλήρους προσάρτησης των περιοχών C και σημαντικών τμημάτων της περιοχής B της Δυτικής Όχθης, αφήνοντας την Παλαιστινιακή Αρχή να ασκεί κυριαρχία μόνο επί των κύριων παλαιστινιακών πόλεων της Δυτικής Όχθης στην περιοχή A.

είχαν απορριφθεί από τον Πρόεδρο Αμπάς.¹³ Αμφίβολο είναι εάν η ισραηλινή κοινή γνώμη πείσθηκε από αυτή τη φημολογία, με ενδεικτική την ηχηρή σιγή της επικεφαλής της ισραηλινής διαπραγματευτικής ομάδας Τσίπι Λίβνι.

Οι χειρισμοί του Προέδρου της Παλαιστινιακής Αρχής Μαχμούντ Αμπάς.

Ανεξάρτητα από την ακολουθία των γεγονότων που παρατέθηκαν ανωτέρω, ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα κίνητρα των πολιτικών κινήσεων του Παλαιστίνιου προέδρου Μαχμούντ Αμπάς, που είχαν ως αποτέλεσμα την επαναπροσέγγιση της Φατάχ και της Χαμάς.

Ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος Μαχμούντ Αμπάς, αισθανόμενος δικαιωμένος από την εκτίμηση του Τζων Κέρι που επέκρινε τους Ισραηλινούς για την έκβαση των συνομιλιών, αποφάσισε να προχωρήσει σε πολιτικές κινήσεις που θα έπειθαν την παλαιστινιακή κοινή γνώμη πως δεν είναι εγκλωβισμένος σε ένα πολιτικό παιχνίδι, την έκβαση του οποίου δεν ήταν σε θέση να ορίσει ο ίδιος. Με αυτό το κριτήριο, προέβη στα εξής:

1) Η Παλαιστινιακή Αρχή αποφάσισε να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα και να απευθυνθεί στα διεθνή fora - έχοντας ήδη καταφέρει να αναγνωρισθεί το κράτος της Παλαιστίνης ως 'παρατηρητής, μη-μέλος του ΟΗΕ' ('non-member observer state status) στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 29ης Νοεμβρίου 2012 του ΟΗΕ¹⁴- και ανακοίνωσε ότι θα υποβάλει επίσημα αιτήματα προσχώρησης σε 15 διεθνείς συνθήκες και φορείς του ΟΗΕ. Οστόσο ο Πρόεδρος Αμπάς δεν προέβη σε ενέργειες που θα δημιουργούσαν τετελεσμένα γεγονότα και δεν υπέβαλε αίτημα εισδοχής στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, που θα άνοιγε στην ουσία το δρόμο της νομικής διερεύνησης εάν το Ισραήλ διαπράττει εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, απορρέοντα από την εποικιστική του πολιτική στα εδάφη της Δυτικής Όχθης. Εάν η Παλαιστινιακή Αρχή θα προέβαινε σε μία τέτοια κίνηση κατά την παρούσα συγκυρία, τότε :

α) Το ενδεχόμενο επανέναρξης των συνομιλιών στο μέλλον θα εξαφανιζόταν. Θα ήταν πολύ πιθανό η Παλαιστινιακή Αρχή και οι πολίτες της να υποστούν μπαράζ δυσμενών μέτρων – διοικητικών, οικονομικών και πιθανότατα στρατιωτικών- εκ μέρους του Ισραήλ, που θα γίνονταν άμεσα αισθητά στον παλαιστινιακό πληθυσμό. Κάτι τέτοιο θα ήταν δυνατόν να δημιουργήσει περαιτέρω λαϊκή δυσαρέσκεια κατά της Παλαιστινιακής Αρχής, ενισχύοντας παράλληλα την επιρροή της Χαμάς στη Δυτική Όχθη.

β) Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα έρχονταν σε εξαιρετικά δύσκολη θέση και στην ουσία η διαμεσολαβητική τους δυνατότητα θα αδρανοποιείτο. Με δεδομένη μάλιστα την παραδοσιακή

Ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος Μαχμούντ Αμπάς, αισθανόμενος δικαιωμένος από την εκτίμηση του Τζων Κέρι που επέκρινε τους Ισραηλινούς για την έκβαση των συνομιλιών, αποφάσισε να προχωρήσει σε πολιτικές κινήσεις...

*...ΤΕΝΙΣΧΥΘΗΚΕ ΕΜΜΕ-
ΣΩΣ ΠΛΗΝ ΣΑΦΩΣ ΤΟ
ΙΣΡΑΗΛΙΝΟ ΑΪΤΗΜΑ
ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΗΣ ΑΝΑ-
ΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΨ-
ΣΗΣ ΤΟΥ 'ΑΜΙΓΩΣ
ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗ-
ΡΑ' ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΩΣ
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΟΔΟ ΤΩΝ ΔΙΑ-
ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ...*

φιλία τους με το Ισραήλ, η δυνατότητα διαμεσολάβησης εκ μέρους των ΗΠΑ θα δοκιμαζόταν ανεπανόρθωτα

γ) Οι ακραίες φωνές της ισραηλινής πολιτικής ζωής θα κέρδιζαν έδαφος, μειώνοντας αντίστοιχα την αποτελεσματικότητα των μετριοπαθών παραγόντων της ισραηλινής πολιτικής πραγματικότητας.

Για αυτή του την επιλογή, ο Πρόεδρος Αμπάς επικρίθηκε από τον πολιτικό του αντίπαλο και σημαίνον μέλος της Κεντρικής Επιτροπής της ΟΑΠ, Μουστάφα Μπαργούτι, ο οποίος τάχθηκε ξεκάθαρα υπέρ της προσφυγής των Παλαιστινίων κατά του Ισραήλ ενώπιον του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου¹⁵. Ωστόσο η τάση που επικρατεί στην παλαιστινιακή πλευρά υποστηρίζει ότι μια τέτοια κίνηση θα προκαλούσε την οργή των Ηνωμένων Πολιτειών.

2) Ενώσω ακόμα δεν ήταν βέβαιο εάν οι συνομιλίες θα διακόπτονταν οριστικά, ο Πρόεδρος Αμπάς θέλοντας να καυτηριάσει την τακτική της ισραηλινής πλευράς, δήλωσε ότι ήταν έτοιμος να 'παραδώσει στο Ισραήλ τα κλειδιά' του Κυβερνείου του στη Ραμάλα, "αφού, ούτως ή άλλως, το Ισραήλ ουσιαστικά διοικεί τη Δυτική Όχθη".¹⁶ Ήταν σαφές ότι αυτή η δήλωση είχε σκοπό να εντυπωσιάσει την κοινή γνώμη εντός και εκτός Παλαιστινιακής Αρχής, καταδεικνύοντας τι πρόκειται να επακολουθήσει όσο αποδυναμώνεται η διαπραγματευτική του ισχύς.

Ωστόσο, ήταν σαφές ότι αυτές οι δηλώσεις αποτελούσαν απλό σχήμα λόγου. Ο Πρόεδρος Αμπάς δεν θα ήθελε να μείνει στην Ιστορία ως ο Παλαιστίνιος πολιτικός που θα ακύρωνε τα κεκτημένα των Συμφωνιών του Όσλο. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι και κατά το παρελθόν ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος είχε χρησιμοποιήσει την ίδια δήλωση σε προηγούμενο ανάλογο αδιέξοδο. Και τότε το επικοινωνιακό αυτό πυροτέχνημα δεν είχε αποφέρει αποτελέσματα, ούτε στην πρόοδο των διαπραγματεύσεων, ούτε στον ίδιο¹⁷.

3) Όταν είχε καταστεί σαφές ότι οι διαπραγματεύσεις θα κατέρρεαν, ο Πρόεδρος Αμπάς προέβη σε μία κίνηση που μετέβαλε όλα τα υπάρχοντα δεδομένα στην αραβοϊσραηλινή διένεξη: Η Παλαιστινιακή Αρχή και η οργάνωση Χαμάς την 23η Απριλίου 2014 υπέγραψαν συμφωνία συνεργασίας¹⁸, δια της οποίας αποφασίσθηκε να σχηματισθεί εντός 5 εβδομάδων μια μεταβατική κυβέρνηση τεχνοκρατών κοινής αποδοχής, η οποία δεν θα χειρισθεί καθόλου το ζήτημα των διαπραγματεύσεων με το Ισραήλ και θα οδηγήσει τους Παλαιστίνιους της Δυτικής Όχθης και της Γάζας σε εκλογές για την Εθνοσυνέλευση εντός του τρέχοντος εξαμήνου. Αρμόδια για τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, που θα αφορούν πλέον τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας ως ενιαίο σύνολο, συμφωνήθηκε να είναι η Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης, στα συλλογικά όργανα της οποίας θα συμ-

μετέχουν εκπρόσωποι τόσο της Φατάχ όσο και της Χαμάς.

Τα πρώτα δείγματα πολιτικής συμπόρευσης Φατάχ-Χαμάς

Η συμφωνία επαναπροσέγγισης Φατάχ-Χαμάς κατέστησε ιδιαίτερα ευμετάβλητες τις ισορροπίες στο παλαιστινιακό πολιτικό σκηνικό. Οι αντίρροπες τάσεις της μετριοπαθέστερης Παλαιστινιακής Αρχής του Προέδρου Αμπάς και της ριζοσπαστικότερης Χαμάς του Ισμαήλ Χανίγιε, όπως ήταν αναμενόμενο, δεν έχουν βρει ακόμα σημεία ουσιαστικής πολιτικής σύγκλισης.

Στις 26 Απριλίου 2014, λίγες ημέρες μετά την υπογραφή της συμφωνίας με την Χαμάς, ο Πρόεδρος Αμπάς θέλοντας να καθησυχάσει τα ανώτερα στελέχη της Φατάχ, δήλωσε ότι η Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης, που θα είναι αρμόδια για τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, θα ακολουθήσει "την δική του πολιτική", ανεξάρτητα από το γεγονός ότι στα συλλογικά όργανα της ΟΑΠ θα συμμετέχει στο εξής και η Χαμάς. Χαρακτηριστική της πολιτικής του γραμμής ήταν η εξής δήλωσή του : "Αναγνωρίζω το Ισραήλ, καταδικάζω τη βία και την τρομοκρατία και αναγνωρίζω τις διεθνείς δεσμεύσεις". Ωστόσο επανέλαβε ότι οι Παλαιστίνιοι ποτέ δεν θα αναγνωρίσουν το Ισραήλ ως 'εβραϊκό κράτος', υπό την έννοια που επιθυμεί να προσδώσει η ισραηλινή πλευρά.¹⁹

Ιδιαίτερη συμβολική αξία είχε η δήλωση του Προέδρου Αμπάς στις 27 Απριλίου 2014 –παραμονή της ημέρας κατά την οποία στο Ισραήλ τιμόταν η μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος-. Ο Μαχμούντ Αμπάς, χωρίς να κάνει καμία αναφορά στις πρόσφατες εξελίξεις και στην αραβοϊσραηλινή διένεξη εν γένει, χαρακτήρισε το Ολοκαύτωμα ως "ένα από τα πιο απεχθή εγκλήματα της σύγχρονης Ιστορίας" και εξέφρασε την συμπάθειά του προς τα θύματα, σε μια σπάνια για τα αραβικά δεδομένα έκφραση συμπαράστασης²⁰. Χαρακτηριστικό είναι ότι στις άλλες αραβικές χώρες -με εξαίρεση την Τυνησία, όπου μόλις πέρσι τιμήθηκε για πρώτη φορά η μνήμη των θυμάτων του Εβραϊκού Ολοκαυτώματος²¹- σχετικές αναφορές συνήθως συνοδεύονται από επικρίσεις κατά της πολιτικής του Ισραήλ.

Από την άλλη πλευρά, και μάλιστα την ίδια ακριβώς ημέρα (27.4.2014), ο ηγέτης της Χαμάς Ισμαήλ Χανίγια, κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στο Αμμάν²² και αναφερόμενος στο ζήτημα των παλαιστινίων προσφύγων, τόνισε ότι "οι Παλαιστίνιοι δεν έχουμε άλλη εναλλακτική πατρίδα πλην της Παλαιστίνης και δεν πρόκειται να αποδεχθούμε κανέναν διακανονισμό και καμία αποζημίωση ή άλλο σχέδιο που θα στοχεύει στη 'ρευστοποίηση' των εθνικών μας αιτημάτων. Το δικό μας σχέδιο είναι ένα : Να αντιμετωπίσουμε την Αμερικανο-Ισραηλινή συνομωσία κατά των Παλαιστινίων και της αδελφής χώρας Ιορδανίας." Παράλληλα, ο ηγέτης της Χαμάς θέλοντας να αξιοποιήσει το δια-

Η συμφωνία επαναπροσέγγισης Φατάχ-Χαμάς κατέστησε ιδιαίτερα ευμετάβλητες τις ισορροπίες στο παλαιστινιακό πολιτικό σκηνικό.

Οι αντιφατικές πολιτικές τάσεις από πλευράς Χαμάς και Φατάχ προδίδουν τη ρευστότητα...

φαινόμενο τέλος της διπλωματικής απομόνωσης της οργάνωσής του, επαίνεσε τον Βασιλιά Αμπντάλλα Β' της Ιορδανίας "για την φιλοξενία που προσέφερε η χώρα του στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες του 1948 και του 1967 ως επίσης και για την προσπάθεια της Ιορδανίας να διαφυλάξει την Ιερουσαλήμ και να αντιμετωπίσει τα ισραηλινά σχέδια εξιουδαισμού της".

Στις 30 Απριλίου 2014 η Χαμάς εκδήλωσε ακόμα ένα δείγμα των προθέσεών της. Ο Μαχμούντ αλ-Ζαχάρ, σημαίνον στέλεχος της οργάνωσης και τέως Υπουργός Εξωτερικών της κυβέρνησης της Χαμάς στη Γάζα δήλωσε σε αιγυπτιακά ΜΜΕ ότι "η συμφωνία επαναπροσέγγισης δεν πρόκειται να αλλάξει την παρούσα κατάσταση και ότι οι νέοι υπουργοί [της μικτής κυβέρνησης τεχνοκρατών] δεν θα έχουν καμία αρμοδιότητα σε ζητήματα διπλωματίας, καθότι πρόκειται περί μεταβατικής κυβερνήσεως". Όσον αφορά το μέλλον των σχέσεων της Χαμάς με το Ισραήλ, ο αλ-Ζαχάρ ξεκαθάρισε αφ' ενός πως η συμφωνία με την Φατάχ δεν προβλέπει αναγνώριση του Ισραήλ και αφ' ετέρου ότι οι στρατιωτικές δυνάμεις της Χαμάς θα συνεχίσουν να δρουν ανεξάρτητα από την νέα κυβέρνηση εθνικής ενότητας.²³

Την ίδια ημέρα (30.4.2014) πραγματοποιήθηκε στη Ραμάλα η κηδεία δύο ιδιαίτερα δημοφιλών μαχητών της Χαμάς, που είχαν σκοτωθεί από τον ισραηλινό στρατό το 1998 στην ευρύτερη περιοχή της Χεβρώνας και οι σωροί των οποίων είχαν παραδοθεί από το Ισραήλ στις παλαιστινιακές αρχές το αμέσως προηγούμενο βράδυ. Εκτιμάται ότι δεν ήταν τυχαίος ούτε ο χρόνος που επέλεξαν οι ισραηλινές αρχές να προβούν σε αυτήν την κίνηση, ούτε και η επιλογή της πολιτικής ταυτότητας των συγκεκριμένων μαχητών. Σκοπός των Ισραηλινών ήταν να σφυγμομετρήσουν την επιρροή που έχει η Χαμάς στην παλαιστινιακή κοινή γνώμη της Δυτικής Όχθης, ύστερα από 7 χρόνια διχασμού και συστηματικής καταπολέμησης της οργάνωσης από την Παλαιστινιακή Αρχή. Όπως ήταν αναμενόμενο, η κηδεία των αδελφών Imad και Adel Awadallah μετατράπηκε σε πολιτική διαδήλωση υπέρ της Χαμάς, με τις σημαίες της οργάνωσης να κυματίζουν λίγα μόλις μέτρα από την έδρα της κυβέρνησης της Παλαιστινιακής Αρχής του Μαχμούντ Αμπάς, γεγονός αδιανόητο καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων 7 ετών ενδοπαλαιστινιακού διχασμού. Παρά το ότι οι απόψεις για τον αριθμό των διαδηλωτών δίστανται,²⁴ βάσιμα εκτιμάται ότι η θέση της Χαμάς στην Δυτική Όχθη έχει σαφώς αναβαθμισθεί, ενισχύοντας τις εκτιμήσεις που φέρουν την Χαμάς να ανακτά το χαμένο της πολιτικό έδαφος στα κατά τόπους προπύργια της Φατάχ.

Οι αντιφατικές πολιτικές τάσεις από πλευράς Χαμάς και Φατάχ προδίδουν τη ρευστότητα που επικρατεί στο παλαιστινιακό στρατόπεδο αλλά και τη μάχη εντυπώσεων που δίδεται ένθεν κακείθεν.

Σκοπός της Χαμάς κατά το παρόν στάδιο φαίνεται πως δεν είναι να διαλευκάνει τις σκοτεινές πλευρές του επταετούς εθνικού διχασμού, αλλά η ανασύνταξη των δυνάμεών της στη Δυτική Όχθη και η καλλιέργεια των σχέσεών της με τις υπόλοιπες αραβικές πολιτικές ηγεσίες – αρχής γενομένης από την άλλοτε ψυχρή Ιορδανία. Από την άλλη, ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος εκτιμάται ότι θα προσπαθήσει να μην χειριστεί αυτοκαταστροφικά τη νέα πολιτική πραγματικότητα, την οποία στην ουσία ο ίδιος προκάλεσε. Ο Πρόεδρος Αμπάς αλλά και η καθεστηκυία Φατάχ θα φανερώσουν σαφέστερα τις προθέσεις τους κατά τις διαπραγματεύσεις τους με την Χαμάς, ενόψει του σχηματισμού της κυβέρνησης τεχνοκρατών. Άλλωστε, από τις διαπραγματεύσεις αυτές θα καταδειχθεί εάν η συμφωνία επαναπροσέγγισης μεταξύ της Φατάχ και της Χαμάς διέπεται από ρεαλισμό ή από πολιτικό καιροσκοπισμό.

Αποτίμηση

1. Η αποτυχία των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστινιακής Αρχής ήταν αναμενόμενη. Δεν ήταν όμως αναμενόμενη η δυστοκία των χειρισμών της αμερικανικής διπλωματίας και του Υπουργού Εξωτερικών Τζων Κέρι, ο οποίος εν τέλει φερόταν να αιφνιδιάζεται από τα αυτονόητα. Σε συνάρτηση με την ατομία που επιδεικνύει η Ουάσινγκτον στους χειρισμούς της επί των περιφερειακών κρίσεων στη Μέση Ανατολή, απογοητευτική είναι η εικόνα που δίνεται εκ μέρους των ΗΠΑ ως προς την επιρροή της στο Ισραήλ -τον παραδοσιακό της σύμμαχο- όσο και στην Παλαιστινιακή Αρχή -τον μοναδικό αναγνωρισμένο εκπρόσωπο του παλαιστινιακού λαού και εταίρο στις ειρηνευτικές συνομιλίες-. Το Ισραήλ όρισε τη δική του ατζέντα στις συνομιλίες, μη λαμβάνοντας υπ' όψιν τις αμερικανικές προτεραιότητες. Η Παλαιστινιακή Αρχή, αξιοποιώντας την εκπνεφρασμένη δυσαρέσκεια του Τζων Κέρι ως προς τους ισραηλινούς χειρισμούς, δεν δίστασε να προσεταιρισθεί τον άλλοτε πολιτικό της αντίπαλο, την Χαμάς, αφηλώντας το γεγονός ότι η τελευταία είναι διπλωματικά απομονωμένη διεθνώς και χαρακτηρίζεται ως τρομοκρατική οργάνωση και από τις ΗΠΑ.

Τόσο η ισραηλινή όσο και η παλαιστινιακή αυτή τακτική αγνόησης των αμερικανικών προθέσεων και παραινήσεων, αποδεικνύουν ότι οι ΗΠΑ δεν θυμίζουν σε τίποτα το κύρος που είχαν κατά το πρόσφατο παρελθόν τους, και συγκεκριμένα πριν τη διακυβέρνηση Ομπάμα. Ωστόσο, η πιο εμπειριστατωμένη επίσημη δήλωση²⁵ που εκφράζει την αμερικανική στάση κατά το παρόν στάδιο, διατυπώθηκε από τον ίδιο τον Πρόεδρο Μπαράκ Ομπάμα : "Το γεγονός ότι ο Πρόεδρος Αμπάς προέβη στο μη επικοδομητικό βήμα να ανανεώσει τις συνομιλίες του με την Χαμάς είναι μία από τις πολλές επιλογές, τις οποίες τόσο το Ισραήλ όσο

...πυροδότησε σημαντικές εξελίξεις στο εσωτερικό πολιτικό γίγνεσθαι της χώρας...

...οι κυρώσεις που είναι πιθανό να υιοθετήσει η ισραηλινή πλευρά δεν θα πρέπει να αποτελέσουν την αφετηρία μη αναστρέψιμων καταστάσεων, οι οποίες είναι δυνατόν να επιφέρουν δυσμενή αποτελέσματα...

και οι Παλαιστίνιοι επέλεξαν όχι προς όφελος της επίλυσης της κρίσης", προτείνοντας ότι η ειρηνευτική διαδικασία θα πρέπει να ανασταλεί "προκειμένου τα μέρη να εξετάσουν τις εναλλακτικές που υπάρχουν".

2. Η διακοπή των ειρηνευτικών συνομιλιών, όπως ήταν φυσικό ενίσχυσε την παρρησία των συντηρητικότερων φωνών της ισραηλινής κυβέρνησης συνασπισμού, που κατά το τελευταίο διάστημα είχαν δείξει ότι βρίσκονταν υπό τον απόλυτο έλεγχο του Πρωθυπουργού Μπενιαμίν Νετανιάχου. Ο Υπουργός Ναφτάλι Μπένετ, Πρόεδρος του κόμματος της εθνικιστικής δεξιάς "Εβραϊκή Εστία", επανήλθε προβάλλοντας εκ νέου το δικό του μοντέλο λύσης του εθνικού προβλήματος δια εδαφικών προσαρτήσεων. Παράλληλα, ο Υπουργός Εξωτερικών Αβιγκντόρ Λίμπερμαν επανήλθε στη δική του πρόταση περί μονομερούς απόσυρσης, προτείνοντας προβληματικές πολιτικές επιλογές του παρελθόντος. Από την άλλη, η επικεφαλής της ισραηλινής διαπραγματευτικής ομάδας και Υπουργός Δικαιοσύνης Τσίπι Λίβνι αρκέστηκε στη διαπιστωτική δήλωση ότι οι διαπραγματεύσεις έληξαν. Όσον αφορά τον Γιαΐρ Λαπίντ του κόμματος "Yesh Atid", δεν έκρυψε την δυσανεμία του για την διακοπή των συνομιλιών κρατώντας ελαφρώς συγκρατημένη επικριτική στάση έναντι της ηγεσίας Νετανιάχου, απείλησε αρχικά ότι θα αποχωρήσει από την κυβέρνηση εάν οι διαπραγματεύσεις δεν συνεχιστούν, αργότερα όμως επέρριψε ευθύνες στην παλαιστινιακή πλευρά, παραμένοντας εν τέλει πιστός στον κυβερνητικό συνασπισμό.

Από τα ως άνω σαφώς προκύπτει ότι ο Πρωθυπουργός Μπενιαμίν Νετανιάχου, εάν θα το επιθυμούσε, θα μπορούσε να ακολουθήσει σκληρή γραμμή έναντι της Παλαιστινιακής Αρχής λόγω της προσέγγισής της με την Χαμάς, χωρίς να φοβάται ότι θα υποστεί πολιτικό κόστος στο εσωτερικό της χώρας. Από την άλλη όμως, οι κυρώσεις που είναι πιθανό να υιοθετήσει η ισραηλινή πλευρά δεν θα πρέπει να αποτελέσουν την αφετηρία μη αναστρέψιμων καταστάσεων, οι οποίες είναι δυνατόν να επιφέρουν δυσμενή αποτελέσματα, όπως: α) η Παλαιστινιακή Αρχή να παρασυρθεί από την ακραία πολιτική ρητορεία της Χαμάς και με τον τρόπο αυτό να απομακρυνθεί από την διεθνή κοινότητα, με άμεσες συνέπειες ασφαλείας τόσο για το Ισραήλ όσο και για τους παλαιστινίους αμάχους στην Δυτική Όχθη και στη Γάζα, 2) να καταστεί ακόμα δυσκολότερη μια μελλοντική διαμεσολαβητική προσπάθεια των ΗΠΑ και 3) να επικρατήσει στη Δυτική Όχθη ο μηχανισμός της Χαμάς ή οιασδήποτε άλλης ριζοσπαστικότερης πολιτικής τάσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Ως εκ τούτου, προτού η ισραηλινή πλευρά θελήσει να επιβεβαιώσει την ισχύ της έναντι της Παλαιστινιακής Αρχής και των πολιτικών της επιλογών, θα ήταν σκόπιμο να λάβει υπ' όψιν της τις μακροπρόθεσμες συνέπειες των ενεργειών της.

Η ισραηλινή κυβέρνηση στο άμεσο μέλλον θα κληθεί με προσεκτικά βήματα να διατηρήσει τις λεπτές ισορροπίες που επιτεύχθηκαν δια των Συμφωνιών του Όσλο, αποφεύγοντας

σπασμωδικές κινήσεις που θα τις διατάρασσαν. Η αυτοσυγκράτηση δεν είναι πάντα εύκολη, τη στιγμή μάλιστα που οι ακραίες φωνές στον κυβερνητικό συνασπισμό τείνουν να ακούγονται περισσότερο. Ωστόσο, ο Πρωθυπουργός Νετανιάχου έχει κατά το παρελθόν αποδείξει ότι γνωρίζει πολύ καλά τους κανόνες διατήρησης των ποικίλων πολιτικών ισορροπιών στο εσωτερικό της χώρας του.

3. Η επαναπροσέγγιση Φατάχ-Χαμάς δημιουργεί καινούργια δεδομένα στη διαπραγματευτική σκακιέρα της αραβοϊσραηλινής διένεξης. Παρά το ότι δεν πρέπει να θεωρείται τίποτα δεδομένο ακόμα στις σχέσεις Δυτικής Όχθης-Λωρίδας της Γάζας, εάν αυτή η συμφωνία επαναπροσέγγισης ευοδωθεί, τότε η Χαμάς αργά ή γρήγορα θα καταστεί εταίρος στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις με το Ισραήλ, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Για την ώρα όμως, η Χαμάς δεν φαίνεται να μεταβάλλει την πολιτική της θέωση ούτε ως προς το Ισραήλ ούτε και ως προς τη διεθνή κοινότητα, η οποία δεν δείχνει να θέλει να την απαλλάξει τόσο εύκολα από τον τρομοκρατικό της μανδύα. Αντιθέτως, ο αποχαρακτηρισμός της Χαμάς ως τρομοκρατική οργάνωση μεθοδεύεται από την ίδια την Παλαιστινιακή Αρχή, που ως τώρα είχε επωφεληθεί από την απομόνωση της Γάζας, τόσο πολιτικά όσο και οικονομικά. Υπ' αυτές τις συνθήκες, ιδιαίτερο ενδιαφέρον θα παρουσιάσει ο εξισοροποιητικός ρόλος των συλλογικών οργάνων της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης, που θα κληθεί να αναλάβει τα ηνία της διαπραγμάτευσης επ' ονόματι της ενιαίας πλέον παλαιστινιακής πλευράς.

Κρίνοντας από τα πρώτα βήματα της εκ νέου συμβίωσης των δύο παλαιστινιακών οργανώσεων, προκύπτει το ερώτημα ποια θα είναι η παλαιστινιακή γραμμή που θα υπερτερεί στις διεθνείς διαπραγματεύσεις. Η μετριοπαθής διπλωματική οδός που επέλεγε η Παλαιστινιακή Αρχή στη Ραμάλα ή η σκληρή γραμμή απομονωτισμού που εκφραζόταν από την πολιτική ηγεσία της Χαμάς;

Το συγκεκριμένο ερώτημα είναι ακόμα πολύ νωρίς για να απαντηθεί. Άλλωστε, κατά το παρόν στάδιο, σκοπός της Χαμάς σίγουρα δεν είναι να διαλευκάνει τις σκοτεινές πλευρές του επταετούς εθνικού διχασμού. Άμεση προτεραιότητά της αποτελεί η ανασύνταξη των δυνάμεών της στη Δυτική Όχθη και η καλλιέργεια των σχέσεών της με τις υπόλοιπες αραβικές πολιτικές ηγεσίες – αρχής γενομένης από την άλλοτε ψυχρή Ιορδανία. Από την άλλη, ο Πρόεδρος Μαχμούντ Αμπάς θα καταβάλει προσπάθειες ώστε να μην χειριστεί αυτοκαταστροφικά τη νέα πολιτική πραγματικότητα, την οποία στην ουσία ο ίδιος προκάλεσε. Ο Πρόεδρος Αμπάς αλλά και η καθεστηκυία Φατάχ θα έχουν το χρόνο να φανερώσουν σαφέστερα τις προθέσεις τους κατά τις προσεχείς διαπραγματεύσεις τους με την Χαμάς για τον από κοινού σχηματισμό κυβέρνησης, και από την έκβασή τους θα διαπιστωθεί εάν η συμφωνία επαναπροσέγγισης μεταξύ της Φατάχ και της Χαμάς της 23ης Απριλίου 2014 διέπεται από ρεαλισμό και ειλικρινή διάθεση εθνικής συμφιλίωσης ή από μικροπολιτικό καιροσκοπισμό.

...ο Πρωθυπουργός Νετανιάχου έχει κατά το παρελθόν αποδείξει ότι γνωρίζει πολύ καλά τους κανόνες διατήρησης των ποικίλων πολιτικών ισορροπιών στο εσωτερικό της χώρας του.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι διαδικτυακοί σύνδεσμοι προσπελάστηκαν 5 Μαΐου, 2014

1. Χαρίτος , Γαβριήλ "Η Ειρήνη του Ναι και του Όχι", Foreign Affairs-the Hellenic Edition (11.08.2013) <http://bit.ly/1gqBLnp>
2. Είχε συμφωνηθεί ότι το Ισραήλ θα απελευθέρωνε συνολικά 104 παλαιστίνιους κρατούμενους ανά τέσσερις 26μελείς ομάδες. Η πρώτη ομάδα απελευθερώθηκε στις 13.08.2013, η δεύτερη στις 30.10.2013 και η τρίτη στις 31.12.2013. Στις 30 Μαρτίου 2014, ημερομηνία που αναμενόταν η απελευθέρωση και των τελευταίων 26 κρατούμενων, ο Ισραηλινός Πρωθυπουργός Μπενιαμίν Νετανιάχου δήλωσε σε συνεδρίαση των Υπουργών του κόμματός του ότι η απελευθέρωση της τέταρτης ομάδας των παλαιστίνιων κρατούμενων δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί χωρίς να υπάρχει "σαφές ανταποδοτικό όφελος προς το Ισραήλ εκ μέρους της παλαιστινιακής πλευράς". Jerusalem Post, "Netanyahu : No deal to release prisoners without clear benefit for Israel" (30.03.2014) <http://bit.ly/1i57V6q>
3. Times of Israel, "Kerry: 'Jewish state' demand a mistake"(14.03.2014) <http://bit.ly/1d5Kbw5>
4. Ειδικότερα περί της ισραηλινής επιχειρηματολογίας : Grinstein, Gidi "Israel as the Nation State of the Jewish People/Palestine as the Nation State of the Palestinian People", The Reut Institute (24.03.2014) <http://bit.ly/1gRNabH>
5. Ben Horin, Yitzhak "Kerry maashim et Israel : Hodi' al bniya – ve bum" [μτφ."Ο Κέρρυ κατηγορεί το Ισραήλ : Ανακοίνωσαν ότι θα κτίσουν – και έγινε το μπαμ"] Ynet.co.il (08.04.2014) <http://bit.ly/1ISocQ9>
6. Jabareen, Hassan "Why Palestinians can't recognize a 'Jewish State'", Ha'Aretz (02.09.2011) <http://bit.ly/1nZgPsg>
7. Κατάλογος των 15 διεθνών συνθηκών, επί των οποίων η Παλαιστινιακή Αρχή δήλωσε ότι θα υποβάλει αντίστοιχα αιτήματα προσχώρησης : Abu Toameh, Khaled "Abbas formally applies to joint int'l bodies, 'first step towards joining UN agencies", Jerusalem Post (02.04.2014) <http://bit.ly/1ijpfTx>
8. Ο ισραηλινός Υπουργός Εξωτερικών Αβίγκντορ Λίμπερμαν έκρινε τη συμφωνία Φατάχ-Χαμάς ως την απαρχή της επικράτησης της Χαμάς στη Δυτική Όχθη. Ahren, Raphael "Lieberman : Peace impossible as long as Palestinian unity deal stands" Times of Israel (24.04.2014) <http://bit.ly/1ieCadL>
9. Ο Υπουργός Επικοινωνιών Γκιλάντ Ερντάν του κόμματος Λικούντ κάλεσε την κυβέρνηση "να προετοιμάζεται για την προσάρτηση της Δυτικής Όχθης" Times of Israel, "Bennett calls to annex 60 percent of West Bank" (27.04.2014) <http://bit.ly/SudG7r>
10. ό.π.
11. Η Υπουργός Δικαιοσύνης Τσίπι Λίβνι προσπάθησε να μην επιτείνει το δυσάρεστο κλίμα δηλώνοντας ότι "Η συμφωνία επαναπροσέγγισης Φατάχ-Χαμάς ήταν μια απογοήτευση για μας, αλλά έχουμε αποφασίσει να περιμένουμε να δούμε ποια κυβέρνηση θα προκύψει". Περισσότερο αισιόδοξος φάνηκε ο Υπουργός Οικονομικών Γιαΐρ Λαπίντ, δηλώνοντας στην κρατική ισραηλινή ραδιοφωνία ότι "Εάν η Χαμάς αποδεχθεί τους όρους του Κουαρτέτου, τότε δεν θα μιλάμε για την ίδια Χαμάς πλέον, και επομένως θα υπάρχει μια βάση προς διαπραγμάτευση"
12. Daily News Egypt, "Israel cabinet divided over Palestinian unity deal" (27.04.2014) <http://bit.ly/1iR7ykf>

13. Στις 24 Απριλίου 2014 η Υπουργός Δικαιοσύνης Τσίπρι Λίβνι δήλωσε ότι "Το Ισραήλ δεν είχε άλλη λύση παρά να αναστείλει τις συνομιλίες του με την Παλαιστινιακή Αρχή, ύστερα από τη σύναψη συμφωνίας επαναπροσέγγισης με την Χαμάς. Μπορεί για τον Μαχμούντ Αμπάς η Χαμάς να είναι μια πολιτική οντότητα. Για μας και για όλο τον κόσμο, η Χαμάς είναι μια τρομοκρατική οργάνωση που δεν αναγνωρίζει την ύπαρξή μας και στρέφεται κατά πολιτών με τρομοκρατικές ενέργειες. Ως εκ τούτου, το Ισραήλ δεν μπορεί να θεωρεί ότι δεν συνέβη κάτι το ιδιαίτερο"
Ahren , Raphael "Livni : Israel had to suspend talks after Abbas-Hamas deal", Times of Israel (24.04.2014) <http://bit.ly/PDeIRv>
14. Issacharoff, Avi "Israel was ready to allow wide-scale Palestinian building in key West Bank areas" Times of Israel (25.04.2014) <http://bit.ly/1q82jRf>
15. Στη συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΟΗΕ στις 29 Νοεμβρίου 2012 , 139 χώρες-μέλη του Οργανισμού ψήφισαν υπέρ του αιτήματος της Παλαιστινιακής Αρχής, 9 χώρες-μέλη ψήφισαν κατά (Καναδάς, Τσεχία, Ισραήλ, Νησιά Μάρσαλ, Μικρονησία, Ναούρου, Παναμάς, Παλάου και Ηνωμένες Πολιτείες) και 41 χώρες απείχαν. Ελλάδα και Κύπρος ψήφισαν υπέρ του αιτήματος της Παλαιστινιακής Αρχής. Το πλήρες κείμενο της απόφασης της Ολομέλειας του ΟΗΕ :
GA/11317, "General Assembly votes overwhelmingly to accord Palestine 'Non-Member Observer State' Status in United Nations", UN Department of Public Information/News and Media Division, New York, 29.11.2012 <http://bit.ly/1kGd7yJ>
16. Lauria, Joe "PLO Official says Palestinians will seek to join International Court" The Wall Street Journal (29.04.2014) <http://on.wsj.com/1njJGoV>
17. Benari, Elad "Abbas : Freeze construction or else..." Arutz 7-Israel National News (03.04.2014) <http://bit.ly/1fNoqbp> Σε συνέντευξη που είχε παραχωρήσει στην ισραηλινή εφημερίδα Haaretz στις 27.12.2012, ο Πρόεδρος Αμπάς είχε δηλώσει χαρακτηριστικά : " Εάν δεν υπάρξει πρόοδος και μετά τις εκλογές (σ.σ. τις ισραηλινές βουλευτικές εκλογές του Ιανουαρίου 2013), τότε θα πάρω τηλέφωνο τον Νετανιάχου και θα του πω : Αγαπητέ μου φίλε κ. Νετανιάχου, σε καλώ στο Κυβερνείο της Παλαιστινιακής Αρχής στη Ραμάλα. Κάτσε σ' αυτήν την καρέκλα αντί για μένα, πάρε και τα κλειδιά, κι εσύ θα είσαι στο εξής υπεύθυνος για την Παλαιστινιακή Αρχή".
Ravid, Barak "Abbas : If stalemate continues after elections, Netanyahu can take back the keys to the West Bank" Haaretz (27.12.2012) <http://bit.ly/1mwpNOX>
18. BBC, "Hamas and Fatah unveil Palestinian reconciliation deal" (23.04.2014) <http://bbc.in/1jvG7LB>
19. Ma'an News Agency, "Abbas : New govt recognizes Israel and rejects violence" (28.04.2014) <http://bit.ly/1hss99d>
20. USA Today, "Abbas calls Holocaust 'most heinous crime'" (27.04.2014) <http://usat.ly/1ngSe2j>
21. Στις 14 Δεκεμβρίου 2013 πραγματοποιήθηκε στην Τύνιδα παγκόσμιο συνέδριο με αντικείμενο το Εβραϊκό Ολοκαύτωμα. Η Τυνησία είναι το πρώτο αραβικό κράτος που τίμησε επισήμως τη μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος.
Arlaoui, Jamel "Tunisia holds Holocaust commemoration" Magharebia.com (20.12.2013) <http://bit.ly/1iYIDp2>
22. MEMO-Middle East Monitor , "Haniye rejects resettlement of Palestinians in Jordan" (28.04.2014) <http://bit.ly/1rYUQQ6>
23. Issacharoff, Avi "Hamas: Our Gaza forces won't take orders from Abbas" Times of Israel (30.04.2014) <http://bit.ly/1mcV88t>
24. Σύμφωνα με τα MME που πρόσκεινται στη Χαμάς, ο αριθμός των οπαδών της οργάνωσης που συμμετείχαν στη διαδήλωση και στη νεκρώσιμη ακολουθία των Imad και Adel Awadallah ήταν περίπου 1.000 άτομα. Αντιθέτως, σύμφωνα με ανταπόκριση του ισραηλινού κρατικού ραδιοφώνου στη Ραμά-

λα, ο αριθμός των οπαδών της Χαμάς ήταν σαφώς μικρότερος, εκτιμώντας ότι η πολιτική ρευστότητα που επικρατεί στη Δυτική Όχθη μετά τη συμφωνία Φατάχ-Χαμάς δρα ανασταλτικά για τέτοιου είδους δημόσιες πολιτικές εκδηλώσεις.

Πρβλ : 1) Alakhbar-english "Israel returns bodies of killed Palestinian fighters" (30.04.2014)

<http://bit.ly/1sgc3pX> 2) Ισραηλινή Κρατική Ραδιοφωνία-Kol Israel / Reshet Bet, "Μεσημβρινή Ραδιοεφημερίδα" (30.04.2014) Ηχητικό αρχείο : <http://bit.ly/1kHuA8T>

25. Tait, Robert "Barack Obama blames both sides for Middle East peace talks failure" The Telegraph (25.04.2014) <http://bit.ly/1omVsP6>

Το Κέντρο Μεσογειακών, Μεσανατολικών και Ισλαμικών Σπουδών εγκαινιάζει σειρά Κειμένων που θα αναλύουν θέματα που θα αφορούν τις τρέχουσες περιφερειακές εξελίξεις και προοπτικές.

Το ΚΕΜΜΙΣ φιλοξενεί πληθώρα διαφορετικών απόψεων στα πλαίσια του ελεύθερου ακαδημαϊκού διαλόγου. Οι απόψεις αυτές δεν αντανακλούν υποχρεωτικά τις απόψεις του Κέντρου.

Κέντρο Μεσογειακών, Μεσανατολικών και Ισλαμικών Σπουδών (ΚΕΜΜΙΣ)
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Δερβενακίων 47 & Αδειμάντου
201 00 Κόρινθος
Τηλ. 27410 40040
www.cemmis.edu.gr
cemmis@cemmis.edu.gr

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Σωτήρης Ρούσσοσ
Επιμελητές: Μαρίνα Ελευθεριάδου
Ηλίας Τασόπουλος